

Konst i Falkenberg

Utomhus i centrum

Rian
konst

Offentlig konst i Falkenberg

Falkenberg är rikt på konst i offentliga miljöer. Här presenteras ett urval av den konst som finns i centrum. Flera av verken kom på plats i samband med den stora internationella utställningen *Sculptura 1997*. Några av de senare årens verk har tillkommit i samarbete mellan Fabo (Falkenbergs bostad AB) och Rian konst. Om inget annat anges tillhör konstverken Falkenbergs kommun.

1. Lekkantoret, *The Race*, 2024

📍 Hamngatan

På Söderbrons norra fäste finns en färgstark muralmålning som tagits fram av en grupp barn i Falkenberg i samarbete med Lekkantoret, en designstudio som är baserad i Göteborg. Lekkantorets verksamhet leds av barnkulturdesignern Catherine Paterson (f. 1993), som i det här projektet arbetat tillsammans med kollegan Luke de Jager (f. 1990).

Barnens och Lekkantorets målning blir en pendang till det tidigare verk på Söderbron som utfördes av konstnären Finsta (se motstående sida) år 2023. Den nya målningen har finansierats genom ett generöst bidrag från Stiftelsen Falkenbergs sjömanshem och anspelar med sitt motiv av kappseglande barkbåtar på stadens marina historia – sedd genom barnaögon.

2. Finsta, *Tagger Pattern*, 2022

📍 Hamngatan

Den mångsidige artisten Finsta (f. 1978) har blivit känd för sitt lekfulla och särpräglade bildspråk som han låter dyka upp i en rad olika sammanhang. Med graffitikulturen som utgångspunkt rör han sig mellan måleri, illustration, design, musik och animationer. I samband med utställningen *Finsta – Take Over* på Rian våren 2023 gjordes denna permanenta målning på Söderbrons fäste.

3. Per Kirkeby, *Murstensskulptur*, 1997

📍 Hamngatan

Med sin murstensskulptur har den danske konstnären Per Kirkeby (1938–2018) skapat en avskild plats, ett avgränsat torg som kan fyllas med aktiviteter eller ge plats för kontemplation. Solen på tegelstensmurarna skapar ett föränderligt spel av ljus och skuggor under dagens ljusa timmar. Från *Sculptura 1997*.

4. Lars Lindekrantz, *Samverkan*, 1994

📍 Södergatan 1

En ung pojke och flicka dansar till en kamrats flöjtspel. Tillsammans blir det en lyckad samverkan. Konstnären Lars Lindekrantz (1915–1994) arbetade i en lätt stiliserad stil.

6. Pål Svensson, *Enhet 1 & 2*, 1997

📍 Vid Hallanäsgatan

Skulpturen *Enhet 1 & 2* är utförd i hallandsgnejs och bygger på kontraster, en mörkare våt yta mot en ljusare torr. Tillsammans bildas en helhet av dessa motsatser. Från Sculptura 1997.

7. Bernard Andersson, *Skattvårderskan*, 1965

📍 Vid borgruinen, Tullbrons södra fäste

Vid Tullbrons fäste finns resterna av den medeltida borgen Falkenberg. Vid sidan om ruinen av borgen står en skulptur i brons och granit, *Skattvårderskan*, som skildrar legenden om Ätrajungfrun. Borgen anfölls flera gånger och förstördes helt 1434. Legendens berättar att slottsherrens syster gömde sig med skatterna i en underjordisk gång. En ande i form av en tupp vakar över skatterna och gör dem osynliga, men om Falkenberg någon gång skulle råka i knipa kommer tuppen att gala tre gånger och därmed väcka Ätrajungfrun som överlämnar skatten till staden.

📍 5. Sankt Laurentiiparken

5:1 Nils Erik Nilsson, *Konfirmanderna*, 1956

Söder om Laurentiikyran, med anor från 1300-talet, ligger parken och rosenrådgården mitt i Falkenbergs äldsta träbebyggelse. Konstnären Nils Erik Nilssons (1903–1982) gestaltning av tre unga flickor fångar, genom den fasta kompositionen och förenklade figurerna, allvaret i konfirmandstunden.

5:2 Rudolf Schäfer, *Svarta fönster*, 1997

De blankpolerade ytorna på de tre naturstenarna i svart diabas bildar, enligt konstnären, fönster mot det förflutna. Från Sculptura 1997.

8. Göran Jönsson och Taisto Määttänen, *Mötet*, 2001

📍 Hallanäsgatan 7, fasad mot Nygatan

Konstverket *Mötet* symboliserar Ätran och människan. "Vattnet har alltid funnits till för människan. Åtskilliga är de spegelbilder som vattnet fört med sig." Verket tillhör Fabo.

9. Bengt Olson, *Hyllning till naturen*, 1997

📍 Holgersplan

I sitt monumentala verk *Hyllning till naturen* från *Sculptura* 1997 har konstnären Bengt Olson (f. 1930) skapat en symbol för naturens krafter. Han beskriver formspelet som "grenar i stark blåst i en uppåtgående spiral." Motivet har blästrats på ljus betong vars inblandade stenmaterial blivit synligt.

📍 10. Badhusparken, Nygatan 46

Badhusparken har utvecklats för att bli en mer attraktiv mötesplats i Falkenbergs centrum. Den röda tråden i parken är att integrera konst och lek.

10:1 Bernard Andersson, *Laxbrunnen*, 1938

Med skulpturen *Laxbrunnen*, även kallad *Lax-Kalle*, har skulptören Bernard Andersson (1898–1983) från Halmstad skildrat en liten pojke som storögt granskar en lax. Det porlande vattnet, stenarna och de hoppande laxarna påminner oss om Ätråns forsar, laxfiskets betydelse för staden och inte minst glädjen vid en lyckad fångst.

10:2 Tilda Lovell, *Solbadande sirener*, 2021

Ur havet, som en bro från det undermedvetna har strandfynden i brons formerat sin detaljrikedom och kravlat upp på betongpodiet i Badhusparken till allas beskådan. Sockeln är återanvänd från *Solbadande flickor*, en äldre skulptur som flyttats från Badhusparken till Falkenbergs stadshus.

10:3 Lisa Burenius och Jennie Blomkvist, *Stubben*, 2019

Vad är offentlig konst och vem bestämmer över stadens offentliga rum? Det var frågor som fjärdeklassare från Falkenbergs montessoriskola fick fundera över tillsammans med konstnärerna Lisa Burenius (f. 1963) och Jennie Blomkvist (f. 1970).

Eleverna beslöt att skriva stärkande ord och uppmaningar på olika språk och göra trädet till en naturlig mötesplats genom att placera en bänk runt trädet.

10:4 Jennifer Forsberg, *Grön fru*, 2019

Grön fru skrider in i Badhusparken, liksom bärande på sig själv, grönmelerad med gulaktiga inslag. Placeringen av skulpturen är noggrant utvald, vänd mot det före detta badhuset, på väg in i parken. För konstnären är den en hyllning till det gröna, till naturen och det som är gott. Skulpturen är gjord i patinerad brons.

10:5 Leo Janis-Brieditis, *Ätran*, 1990

Ätran är gjord av rostfritt stål och speglar årstidernas växlingar. Skulpturen tecknar en rörelse, som en virvel runt en sträckt lina.

10:6 Jonas Liveröd, *Divan för lovers & drömmare*, 2020

Divan för lovers & drömmare är både en skulptur och en möbel som alla får använda. Verket, som är utfört i bemålat trä, poängterar parken som mötesplats och hämtar sin inspiration från det varma och brokiga uttrycket i folkkonsten. Två sfinxer ler hemlighetsfullt medan konstnären själv sitter tillbaka lutad längst upp på en av pelarna och hälsar besökarna välkomna.

10:7 Annika Oskarsson, *Ljusalger*, 2020

Lekskulpturen av Annika Oskarsson (f. 1967) åkallar havets märkliga organismer. I vissa vatten syns mareden som naturens speciella, svärfångade fyrverkeri. *Ljusalger* vill inbjuda till lek och en upptäcktsfärd för flera sinnen.

11. Walter Bengtsson, *Drömbanken*, 1977

Nygatan 38

Egensinnig och livsbejakande var spelmannen och skulptören Walter Bengtsson (1927-1998) från Halmstad. *Drömbanken*, som är utförd i brons och koppar, har ett burleskt anslag och är inspirerad av folkkonst. Konstnären visar allt som sparandet kan ge. Men bakom de vid första anblicken humoristiska scenerna finns ett allvar, något som aldrig var långt bort i hans monumentala verk. De olika våningarna skildrar olika skeden i livet: första bostaden, kärlek, giftermål, barn, pension – med andra ord livets drömmar. *Drömbanken* ägs av Falkenbergs Sparbank.

12. Lisa Burenius och Jennie Blomkvist, *Urban hållristning*, 2020

Korsningen Torggatan/Holgersgatan

Tecken, uppmaningar, samtida uttryck med poetiska inslag som glimmar till på marken likt den där 10-kronan du plockar upp och bär med dig i fickan. Verket tillhör Fabo.

13. Sara Kallioinen Lundgren, *Och så vidare*, 2023

Holgersgatan 13

Sara Kallioinen Lundgren fascineras ofta av detaljer som är lite små för att få ta plats, de som ibland visar sig vara allra viktigast. Med utgångspunkt i uttrycket *och så vidare* eller *and so on* utforskar hon hur enkla ord och uttryck ofta kan ha en komplex och mångbottnad innebörd. Veck tillsammans med bokstävernas form kan leda tankarna in på alla de små saker som kan ändra våra ords innebörd. Samarbeta mellan Rian konst och Fabo.

14. Sven Ljungberg, *Spöfiskaren*, 1992

Rörbecksgatan 6

I den tre våningar höga väggdekorationen lyfte Sven Ljungberg (1913-2010) fram yrkesfiskets, fritidsfiskets och laxrökningens betydelse för Falkenberg. *Spöfiskaren* är gjord i tekniken sgraffito som innebär att ett skikt infärgas och därefter täcks med ett nytt skikt. Då motivet skrapas fram i det övre skiktet framträder den underliggande infärgade ytan. Verket tillhör Fabo.

15. Pål Svensson, *Vattenverk*, 2001

Rörbecksplatsen

Skulptören Pål Svensson (f. 1950) fick uppdraget att skapa en avgränsning av torget mot sydväst. *Vattenverk* är en mur i granit med ett vattenspiel, som tecknar Rörbecksgatans förlängning mot Nygatan. Verket tillhör Fabo och FAVRAB.

16. Eric Theret, *De levandes cirkel*, 1997

Rörbecksplatsen

De uppskattade stolarna ur *De levandes cirkel* var en del av *Sculptura 1997*. Ursprungligen bestod verket av 12 stolar. Idag bildar de sju som tillhör Falkenbergs kommun en mötesplats i torgets nordöstra hörn medan de övriga finns på andra ställen. En av dem finns på Storgatan 22 i Falkenberg.

17. Stadshuset, Rådhusorget

Stockholmsarkitekten Lennart Tham (1910–1961) vann tävlingen om Falkenbergs nya stadshus som stod färdigt 1959 och invigdes 1960. Thams gestaltning av Rådhusorget, med kraftfulla stenbänkar, formklippta lindar och stenläggningens geometriska mönster bildar tillsammans med Rådhuset och Stadshuset en genomtänkt helhet.

17:1 Tore Heby, *Himlajord*, 1977

Vid entrén till Stadshuset står stensulpturen *Himlajord*. Den är utförd i bohusgranit av Tore Heby (1933–2017). *Himlajord* är en visa av Evert Taube som handlar om Falkenbergaren Gustaf Löfgrens äventyrliga liv. Han föddes 1860 och lär ha sagt att man i Falkenberg hade två alternativ: att bli sjöman eller krukmakare. Redan som 13-åring gick han till sjöss och bosatte sig så småningom i Australien. När Evert Taube träffade honom där 1928 fick han inspiration till visan, som varje dag kl. 12 spelas på klockspelet på Stadshusets södra fasad.

17:2 Lone Larsen, *Spegelbänk med solitär*, 2000

Mot stadshusets strama södra fasad finns den enkla *Spegelbänk med solitär*, utförd i skånsk mörk diabas av konstnären Lone Larsen (f. 1955).

17:3 Erik Olson, *Historisk kavalkad*, 1959

Historisk kavalkad pryder fasaden man passerar på väg till Kommunstyrelsesalen. Verket i kopparsmide skildrar Falkenbergs utveckling med början i medeltidens fiske, sjöfart och handel. Konstnären Erik Olson (1901–1986) var medlem i Halmstadgruppen.

18. Stig Blomberg, *Salami och Zulamith*, 1965 Rådhusorget

Fontänsulpturen *Salami och Zulamith* i brons avbildar Salami och Zulamith från Zacharias Topelius dikt *Vintergatan* från 1852. När de älskande Salami och Zulamith dog hamnade de långt ifrån varandra på var sin stjärna i himlen.

*I tusen år så byggde de med omotståndlig tro
och så blev Vintergatan byggd en strålig stjärnebro
som famnar himlens högsta valv och zodiakens ban
och binder samman strand vid strand av rymdens ocean.*

De älskande kunde äntligen mötas igen.

19. Klara Kristalova, *Hon väntar alltid*, 2013

📍 Stortorget

Efter en skisstävling fick Klara Kristalova (f. 1967) i uppdrag att skapa en konstnärlig gestaltning av Stortorget. Förutom det större verket som är placerat i botten av den nedsänkta torgdelen består verket av två hundar i bemälad brons. Den ena finns vid torgets kiosk och den andra vid Falkenbergs tågstation. Konstnären själv har beskrivit sin skulpturgrupp som "en liten magisk värld." Hennes tanke har varit att platsen ska inbjuda till rörelse, lek och väntan och vara en kontrast till den övriga miljön på torget.

20. Martina Falkehag Kinn, *Stellan Bengtsson*, 2010

📍 Nyhems plan 1

I samband med Falkenbergs Rotaryklubbs 100-årsjubileum år 2005 beställdes denna bronsskulptur föreställande bordtennistjärnan Stellan Bengtsson (f. 1952). Falkenbergs-konstnären Martina Falkehag Kinn (f. 1966) har noggrant fångat hans spelteknik och gestaltat honom mitt i ett backhandslag.

21. Annika Bryngelsson, *Mamma*, 2022

📍 Holgersgatan 5

Annika Bryngelssons fasadverk *Mamma* är utfört i en kombination av tryck och måleri på cementbaserade plattor och är cirka 30 kvadratmeter stort. Så här säger Annika Bryngelsson själv om sitt verk:

Vardagens madonna, med unge på höften och matkassar i knuten näve. Ständigt närvarande i det offentliga rummet – men ändå på något vis osynlig. Med denna vägg vill jag hylla alla hjältinnor. Hon får släppa matkassen och ta plats på en hel vägg. Lite trött, hon flinar inte upp sig. Hon har inte ens hunnit sätta upp håret i en tofs. Hon har precis hämtat barnen från dagis. Men på denna stora vägg tar hon en paus från matkassarna. Nu är det hennes tur att få ta plats. Hon tar ett andetag, kanske två, innan hon snabbt rusar hem för att laga kvällsmaten. Det är ett livspussel som inte riktigt hinns med att läggas, ett vardagspussel där bitarna ligger slängda över varandra.

Verket tillhör Fabo.

22. EKTA, *Associativa utflykter*, 2022

📍 Vid Falkenbergs gymnasieskola

EKTA, även känd som Daniel Göteson (f. 1978), kommer ursprungligen från Falkenberg men är numera verksam i Göteborg. "Det är min gamla gymnasieskola och jag är väldigt bekant med miljön så jag tyckte att det kändes som en superfin vägg att jobba på."

Färgfälten i denna abstrakta, geometriska bild ger intryck av att ligga över varandra, likt bilder i ett collage. Associationerna kan också gå till en kartbild, där de olika färgfälten kan tänkas markera fastigheter och kommunikationsvägar. Till höger på väggen skapar en cirkelformad, kuggjulsliknande form en känsla av rörelse.

Falkhallen

22

20

21

Argus

Falkenbergs
Turistinformation

Stortorget 19

Rörbecksgatan

14

15

16

Stadshuset med
Kuben 17

Rådhuset

Rådhus-
torget 18

Storgatan

Ågatan

Torggatan

13

12

Holgersgatan

11

Hofellgatan

Fotomuseet
Olympia

Nygatan

Sandgatan

Brogatan

Tullbron

7

9

Falkenbergs
kyrka

Badhus-
parken 10

Storgatan

Buss-
terminal

8

Hallanäs-gatan

6

Hembygds-
museum

S:t Laurentii
kyrka

Gåsa-
torget 5

Hamngatan

Nygatan

5

Gåsa-
torget

5

Rian 3

3

1

2

Schubergs-
torpsskolan

Södergatan

4

Söderbron